

# DOELMATIG WATERBEHEER JAARPLAN 2018

Werkeenheid Brabantse Peel



**Opgesteld door:**  
Projectgroep Doelmatig waterbeheer Brabantse Peel

**Versie en datum:**  
Versie DEF, januari 2018

**Vastgesteld door:**  
Stuurgroep doelmatig waterbeheer,  
29 november 2017



## INHOUD

Samenwerken aan doelmatig waterbeheer .....	4
Doelen van de samenwerking .....	4
Landelijke voortgang realisatie doelen en beleidsontwikkelingen in het waterdomein .....	4
Voortgang BAW-doelen in de Brabantse Peel .....	5
Organisatie .....	9
Evaluatie speerpunten 2017 .....	9
Zie bijlage 1 en 2 voor de stand van zaken .....	10
Speerpunten voor 2018.....	10
Kennisdeling .....	11
Leeswijzer bijlagen .....	11
Bijlagen .....	12
Bijlage 1 Afgeronde projecten tot en met 2017 en planning 2018.....	13
Bijlage 2 Stand van zaken lopende projecten .....	15
Bijlage 4 Meerjarenplanning projecten.....	18

# Samenwerken aan doelmatig waterbeheer

Vanuit het landelijke Bestuursakkoord Water (BAW, 2011) werken gemeenten en waterschappen in regio's aan verdergaande samenwerking in het waterbeheer, in het bijzonder de afvalwaterketen. Aanleiding is de nadrukkelijke (politieke) wens tot kostenvermindering, kwaliteitsverbetering en vermindering van kwetsbaarheid. In de werkeenheid De Brabantse Peel wordt samengewerkt tussen de gemeenten Asten, Deurne, Gemert-Bakel, Helmond, Laarbeek en Someren en waterschap Aa en Maas.

De uitvoering van het BAW is niet vrijblijvend. Om invulling te geven aan de het BAW, zijn de colleges van de Brabantse Peelgemeenten en het Dagelijks Bestuur van waterschap Aa en Maas een samenwerkingsovereenkomst aangegaan. Deze overeenkomst is op 18 april 2013 in Den Bosch ondertekend. In deze samenwerkingsovereenkomst is onder andere afgesproken dat we jaarlijks een 'jaarplan' maken met daarin de projecten die we willen gaan uitvoeren. Daarnaast is vastgelegd dat er een Stuurgroep Doelmatig Waterbeheer wordt ingesteld, die de realisatie van de doelen uit het BAW bewaakt en het jaarplan vaststelt.

Het voor u liggende jaarplan heeft betrekking op de projecten die we in 2018 willen oppakken maar is gelijktijdig ook een evaluatie van wat we tot nu toe hebben bereikt. Het jaarplan 2018 is op 29 november 2017 vastgesteld in de Stuurgroep Doelmatig Waterbeheer Brabantse Peel.

## **Doelen van de samenwerking**

Met de samenwerking wordt een aantal effecten beoogd.

Ten eerste 'minder meerkosten', oftewel ombuiging van de lokale lastenstijging ten aanzien van ontwikkeling en beheer van de afvalwaterketen (rioolheffing gemeenten + zuiveringsheffing waterschappen). Er is voorzien dat de kosten in de waterketen in 2020 landelijk met 600 miljoen zullen stijgen ten opzichte van 2010. Het BAW legt een ambitie bij de waterketenpartners neer om hiervan 450 miljoen om te buigen. Daarvan komt 380 miljoen bij gemeenten en waterschappen terecht, de overige 70 miljoen ligt bij de waterleiding-maatschappijen. Deze ambitie is voor de Brabantse Peel vertaald in minder-meerkosten van 5,5 miljoen euro structureel op jaarbasis (in 2020 ten opzichte van de prognose in 2010). Naast financieel voordeel beoogt de samenwerking door vroegtijdig delen van kennis en ervaring en door gezamenlijk uitvoeren van taken en onderzoeken, te komen tot kwaliteitsverbetering en het verminderen van kwetsbaarheid.

## **Landelijke voortgang realisatie doelen en beleidsontwikkelingen in het waterdomein**

Jaarlijks wordt de voortgang van de doelen in het BAW gemonitord en opgenomen in de landelijke rapportage 'De staat van ons water'. Ook verschijnt er jaarlijks een VNG-ledenbrief waarin dieper wordt ingegaan op de behaalde doelen en de opgaven voor de aankomende jaren. Het landelijke beeld is, dat gemeenten en waterschappen de vastgestelde doelen gaan halen. Dit is ook het beeld in de Brabantse Peel (zie volgende paragraaf voor een nadere toelichting). De eerste jaren van de samenwerking is vooral het 'laaghangend fruit' geplukt en is de samenwerking operationeel opgepakt. De laatste tijd wordt er ook in toenemende mate op beleidsmatig niveau samengewerkt.

## **Beleidsontwikkelingen**

Bij de vaststelling van de Rijksbegroting 2018 op Prinsjesdag is ook het Deltaprogramma vastgesteld. Het Deltaprogramma geeft de kaders en beleidsontwikkelingen voor het waterdomein in Nederland en bestaat uit een aantal thema's. Voor onze regio zijn de belangrijkste thema's zoetwatervoorziening, waterkwaliteit en ruimtelijke adaptatie. Daarnaast worden de doelen en inzet voor een doelmatig waterketenbeheer gecontinueerd.

Voor het thema 'Ruimtelijke Adaptatie' is een nieuw deltaplan uitgewerkt. Daarin zijn een aantal voorstellen opgenomen hoe we Nederland in 2050 klimaatbestendig en klimaatrobuust gaan worden. Dit gebeurt via de lijn weten-willen-werken.

De eerste stap is, dat aan alle lokale overheden wordt gevraagd om voor 2019 een klimaatstresstest uitgevoerd te hebben. Daarvoor wordt een standaard-aanpak uitgewerkt, maar het is niet verplicht om die te volgen. Als gemeenten nu al een werkbare stresstest hebben, dan kan die ook gebruikt worden.

De stresstest moet alle elementen van de klimaatontwikkelingen bevatten: wateroverlast, droogte en hitte en beperkt zich dus niet alleen tot het waterdomein. Als inzichtelijk is waar de knelpunten liggen (=weten), dan moet er een ambitie worden bepaald (=willen) en vervolgens een programma om dit te gaan realiseren (=werken).

In het deltaplan wordt een nadrukkelijke link gelegd met de Omgevingswet, die in 2021 in werking moet gaan treden. De instrumenten van de Omgevingswet bieden de mogelijkheid om klimaatadaptatie integraal onderdeel te laten zijn van de leefomgeving.

Om de voortgang van het klimaatadaptatiebeleid in Nederland te kunnen monitoren, wordt gezocht naar een regionale aanpak/overlegstructuur, vergelijkbaar met die van het BAW. Een belangrijke voorwaarde vanuit het Rijk is, dat de ruimtelijke discipline hierin vertegenwoordigd moet zijn. Dit kan betekenen dat de bestaande BAW-structuur met de ruimtelijke discipline wordt uitgebreid, of dat een bestaande regionale ruimtelijke overlegstructuur het klimaatbeleid als onderwerp gaat opnemen en uitwerken.

Voor de Brabantse Peel is in de Stuurgroep van 29 november 2017 de keuze gemaakt om het onderwerp klimaatadaptatie aan te haken bij het IGA (Intergemeentelijk Afstemmingsoverleg).

### Voortgang BAW-doelen in de Brabantse Peel

Bij de start van onze regionale samenwerking is, op basis van kentallen vanuit het BAW, een inschatting gemaakt wat het besparingspotentieel in de Brabantse Peel zou kunnen zijn. Daarbij een besparing (minder-meerkosten) van € 5,5 miljoen voor de Peel als totaal opgenomen.

FEITENONDERZOEK: VERTALING NAAR BRABANTSE PEEL				
	Uitgaven 2010	Uitgaven 2020 bij autonome ontwikkeling	Besparings- doelstellinge	Besparings- potentieel
	[miljoen €]	[miljoen €]	[miljoen €]	[miljoen €]
<b>Riolering</b> Besparing mogelijk geacht door bundelen van kennis en capaciteit en professionaliseren van de uitvoering	16,06	21,00	1,73	3,42
Nieuwe opgaven bij deel van de gemeenten	1,30	3,58	0,62	
Kapitaallasten (slimme vervanging en renovatie)	10,75	12,97	0,68	2,67
Operationele kosten	4,01	4,45	0,43	0,75
<b>Zuivering</b> Besparing mogelijk geacht door voorzetten ingezette doelmatigheidsverbetering, mede ondersteund door de ontwikkelingen aan de kant van het rioleringsbeheer	13,59	16,06	1,24	2,08
Nieuwe opgaven	0,68	1,61	0,19	0,22
Kapitaallasten	5,43	5,62	0,19	0,89
Operationele kosten	7,47	8,83	0,86	0,97
Besparing mogelijk geacht door integratie van riolering- en zuivering tot een uitvoeringsorganisatie voor afvalwaterbeheer			1,73	
<b>TOTAAL</b>	<b>29,64</b>	<b>37,05</b>	<b>4,69</b>	<b>5,50</b>

Tabel 1: besparingspotentieel Brabantse Peel (bron: Ambitiedocument besparingspotentieel samenwerking waterketen in de Brabantse Peel, 2014)

Vanaf 2015 houden we via de 'landelijke monitor BAW' op een uniforme wijze bij in hoeverre we het doel al genaderd zijn. In deze landelijke monitor is niet alleen de voortgang opgenomen op het gebied van kosten, ook de aspecten kwaliteit en kwetsbaarheid hebben hierin een plek gekregen.

De *absolute* cijfers van de regionale monitor kunnen niet direct gerelateerd worden aan de cijfers uit het ambitiedocument. Zo is in bovenstaande tabel aangegeven dat in 2020 de totale kosten voor de waterketen in de Peel 29,6 miljoen euro was. In de regionale monitor is voor 2010 een bedrag terug te vinden van bijna 38,8 miljoen euro.

Dit heeft te maken met de kostenposten die zijn meegenomen in het Ambitiedocument en de kosten die zijn meegenomen in de regionale monitor: In hoofdlijnen kan men stellen dat het besparingspotentieel in het Ambitiedocument is bepaald op de uitvoeringskosten die direct gerelateerd waren aan het beheer en onderhoud van het rioolstelsel. In de regionale monitor worden ook kostenposten meegenomen die weliswaar (rechtmatig) gedekt worden door de heffing, maar niet direct gerelateerd zijn aan onderhoudstaken.

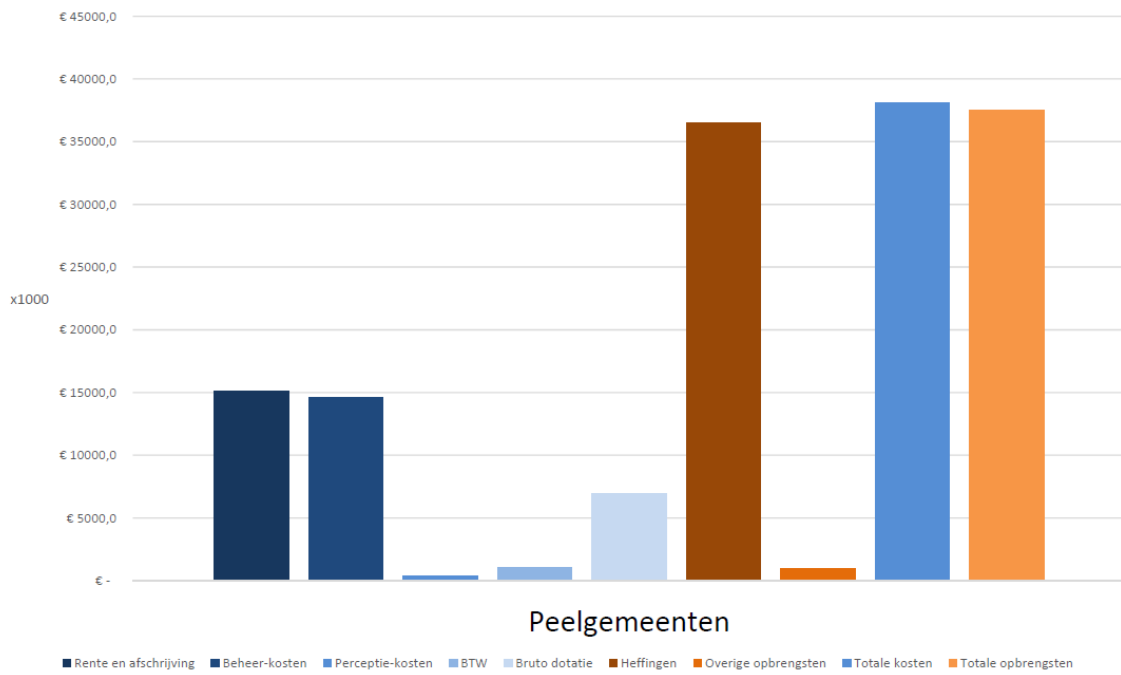
De grootste verschillen zitten in de volgende punten:

- Perceptiekosten (niet meegenomen in het Ambitiedocument, wel in de monitor)
- Opbouwen van voorzieningen en reserves (niet meegenomen in het Ambitiedocument, wel in de monitor)
- Kwijtschelding (niet meegenomen in het Ambitiedocument, wel in de monitor)
- Investerings- en kapitaallasten (in het Ambitiedocument is gerekend met investeringen, in de monitor vertaald zich dit naar kapitaallasten).

Dit alles leidt ertoe, dat de regionale monitor voor het startjaar en de daarop volgende jaren hogere kosten laat zien dan het Ambitiedocument. Niet omdat de uitvoeringskosten ook daadwerkelijk hoger waren, maar omdat een deel daarvan in het Ambitiedocument niet was meegenomen. Voor het besparingspotentieel maakt het niet uit, dit is vastgelegd op 5,5 miljoen minder-meerkosten (in 2020 t.o.v. 2010) en dat blijft ook zo.

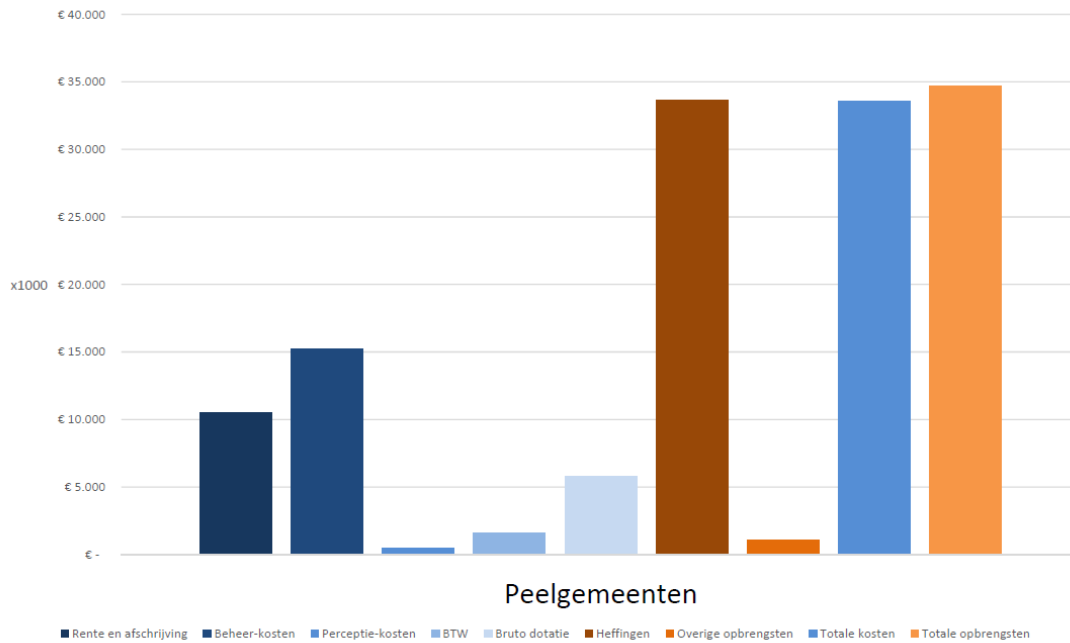
De systematiek van de regionale monitor maakt het makkelijker om de link met de ontwikkeling van de heffing te maken, omdat hierin alle relevante kostenposten zijn meegenomen. Mede om die reden, en voor de landelijke vergelijkbaarheid, is besloten om vanaf nu de regionale monitor te gebruiken als instrument om te bepalen of we ons doel gaan realiseren.

## Kosten en opbrengsten waterketen 2010



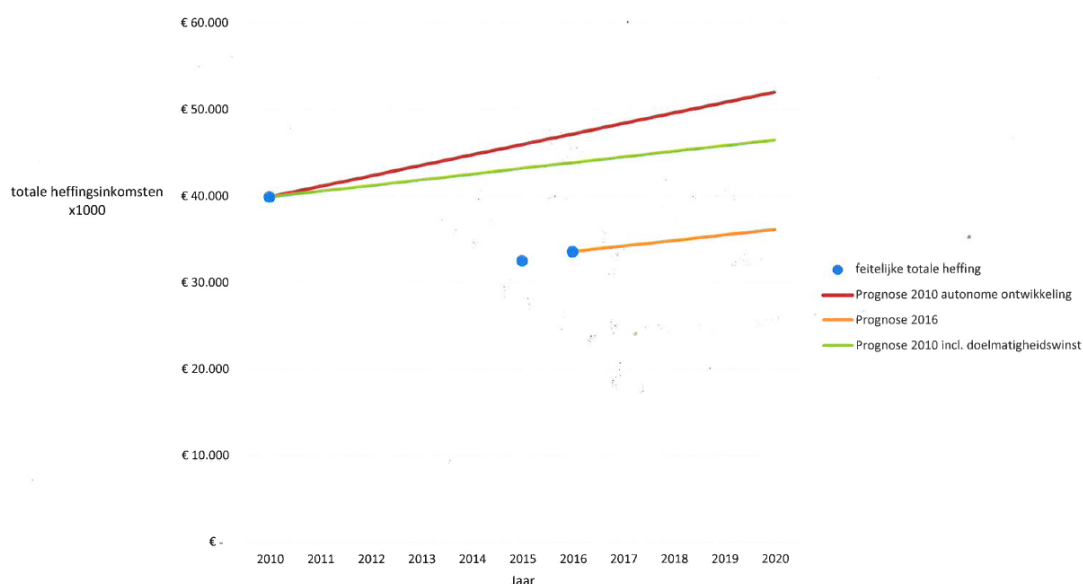
Figuur 1. Kosten en opbrengsten Peelgemeenten en waterschap Aa en Maas in 2010

## Kosten en opbrengsten waterketen 2016



Figuur 2. Kosten op opbrengsten Peelgemeenten en waterschap Aa en Maas in 2016

## Ontwikkeling van de totale heffingsinkomsten voor de afvalwaterketen



Figuur 3. Verloop heffingsinkomsten en doorzicht naar 2020 (totalen van rioolheffing gemeenten en zuiveringsheffing waterschap Aa en Maas)

In het startjaar 2010 waren de totale kosten van de Peelgemeenten en waterschap Aa en Maas (vertaald in rioolheffing en zuiveringsheffing) 38,8 miljoen euro. De prognose in 2010 was, dat de heffingsinkomsten in 2020 zonder doelmatigheidswinst zouden uitkomen op 50,3 miljoen euro. Met doelmatigheidswinst zou dit dus maximaal 44,8 miljoen euro mogen worden (excl. jaarlijkse prijscorrectie)

In 2016 is gebleken dat de kosten met in totaal 33,5 miljoen euro in 2016 ruim onder het startjaar 2010 zaten. De prognose voor 2020 is dat er nog een stijging plaatsvindt tot 36,1 miljoen euro. Daarmee wordt de doelstelling voor doelmatigheidswinst ruimschoots gehaald.

Een nadere beschouwing van de cijfers levert het volgende beeld op: de verlaging van de heffingsinkomsten is vooral het gevolg van de aanpassing van de afschrijvingstermijn en een andere manier van financieren in Helmond en Deurne. Dit leidt tot minder kapitaallasten en daarmee lagere kosten. In de figuren 1 en 2 is dit effect goed zichtbaar (donkerblauwe kolom 'rente en afschrijving').

In diezelfde figuren is ook zichtbaar dat de jaarlijkse onderhoudskosten, de perceptiekosten en de BTW-component voor de hele Peelregio gezamenlijk ongeveer gelijk zijn gebleven in 2016 t.o.v. 2010.

Door de daling van de kosten zou de conclusie getrokken kunnen worden dat de heffing ook naar beneden kan. Dit is echter niet per se het geval. Zoals boven geschetst is het voordeel op dit moment vooral het gevolg van aanpassingen in het investeringsvolume en een wijziging in de financieringssysteem bij enkele gemeenten. Gezien de ontwikkelingen rondom klimaatadaptatie is het mogelijk dat er de aankomende jaren extra financiële middelen nodig zijn om (wateroverlast-)knelpunten op te lossen. Uit de GRP's die in 2018 voor een aantal gemeenten opgesteld moeten worden, zal blijken of hiervoor inderdaad extra middelen nodig zijn of dat eventueel noodzakelijke extra investeringen binnen de huidige ramingen van de heffingsinkomsten opgevangen kunnen worden.



Voor kwaliteit en kwetsbaarheid kan de voortgang nog niet bijgehouden worden. Dat komt, omdat bij de vaststelling van het ambitiesdocument in 2014 op deze onderdelen geen (meetbare) ambitie is geformuleerd.

In 2018 zullen we deze ambitie gaan formuleren, zodat ook hiervoor de doelrealisatie vanaf 2018 gemonitord kan worden.

### **Organisatie**

De samenwerking rondom doelmatig waterbeheer vindt plaats in een netwerk. Het netwerk bestaat uit deelnemers vanuit alle organisaties, die lid zijn van een projectgroepoverleg (maandelijks), een managementoverleg (maandelijks) en een stuurgroepoverleg (2 keer per jaar). In 2017 is daar een beheerdersoverleg aan toegevoegd (4 à 5 keer per jaar).

Vanaf medio 2017 neemt ook Brabant Water structureel deel in de projectgroep. Vanaf 2016 wordt 0,2 fte procesmanagement en 0,2 fte secretariële ondersteuning vrijgemaakt voor ondersteuning van het proces en het uitvoeren van concrete werkzaamheden zoals agendavoorbereiding, verslaglegging, het opstellen van het jaarplan, verantwoordingsrapportages, contractbeheer etc. De kosten worden door 7 partijen gedeeld.

### **Evaluatie speerpunten 2017**

Voor 2017 waren in het Jaarplan 2017 een aantal speerpunten geformuleerd. Ten aanzien van de speerpunten voor 2017 is de evaluatie onderstaand opgenomen.

#### Uitvoeren van het project “Water in de omgevingswet”

In 2017 is een projectplan opgesteld voor de uitvoering van het project “Water in de omgevingswet”. Geconstateerd is, dat hiervoor externe deskundigheid en begeleiding ingehuurd moet worden. Enerzijds om het proces goed te doorlopen en alle stakeholders te betrekken, anderzijds om ook de benodigde inhoudelijke informatie boven tafel te krijgen. Het projectplan is vastgesteld in het managementoverleg.

In 2017 is opdracht verleend aan een externe partij en is gestart het project. Het project loopt nog door tot in het derde kwartaal van 2018.

#### Meer aandacht voor het functioneren van watersysteem en waterketen bij extreme neerslag

Het waterschap is gestart met het opstellen van een watersysteemanalyse voor het gebied rondom Asten, Someren en Deurne. Daarnaast werkt het waterschap aan het opstellen van een hydrologisch model voor dit gebied.

De watersysteemanalyse en het hydrologische model is onderdeel van de aanpak om te komen tot een visie voor een klimaatbestendige Peel (de ‘werkplaats klimaatinnovatieve Peel’). Voor het opstellen van deze visie is in januari 2017 een eerste bijeenkomst geweest in de Brabantse Kluis. De verdere uitwerking van deze visie heeft even gewacht op een aantal trajecten die in datzelfde kader liepen waaronder:

- opstellen van een klimaatstresstest voor de MRE-regio. De resultaten van deze klimaatstresstest zijn opgenomen in de Integrale Strategie Ruimte van het MRE
- input leveren voor het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie en het bod vanuit de regio Zuid.
- in een aantal gemeenten loopt nu een breder communicatietraject rondom klimaatadaptatie in de vorm van zgn. weerdialogen: ‘Weer, een uitdaging!’

Klimaatadaptatie is tevens als onderwerp geland in de Ruimtelijke Agenda Peel, waarbij de ‘werkplaats klimaatinnovatie De Peel’ is neergezet als een van de projecten/instrumenten. Hoe dit verder vorm en inhoud krijgt is mede afhankelijk van de verdere organisatorische inbedding van de Ruimtelijke Agenda Peel.

### Uitrol van het meet- en monitoringsprogramma van zowel de waterketen als het grondwater.

Voor beide projecten zijn projectopdrachten geschreven.

De uitrol van het grondwatermeetnet is in de tweede helft van 2017 gestart. Onderdeel hiervan is onder ander het plaatsen van peilbuizen met meetapparatuur, de aanschaf van een platform voor datavalidatie en het omvormen van data naar (visuele) informatie. De planning voor het hele project loopt door tot in 2019.

De uitrol van het waterketenmeetnet heeft een vergelijkbare planning en vergelijkbare vragen rondom datavalidatie en – ontsluiting. Er wordt waar mogelijk afgestemd.

### De groep betrokken medewerkers bij de samenwerking breder trekken.

Begin 2017 is het beheerdersoverleg van start gegaan. In het beheerdersoverleg wordt de lijst met onderhoudscontracten bijgehouden en bekeken hoe operationele (onderhouds-)werkzaamheden op elkaar afgestemd en gezamenlijk aanbesteed kunnen worden. Tevens wordt hier kennis uitgewisseld over het beheer- en onderhoud van het stedelijk watersysteem en worden voorstellen gedaan voor opleidingstrajecten en cursussen.

### Afronding van de projecten die in 2016 zijn gestart.

Zie bijlage 1 en 2 voor de stand van zaken

## **Speerpunten voor 2018**

Voor 2018 zijn de onderstaande speerpunten geformuleerd.

### Afronden projecten uit 2017

In 2018 lopen een aantal grote projecten door vanuit 2017. Het gaat om de volgende projecten:

- uitrol grondwatermeetplan
- uitrol waterketenmeetplan
- water in de omgevingswet
- incidentenplan riolering
- klimaatbestendige/klimaatinnovatieve Peel

Deze projecten moeten in 2018 afgerond worden en vragen een behoorlijke inzet van de betrokken medewerkers.

### Ontwikkelen nieuw GRP/water(taken)plan

Bij een aantal gemeenten loopt eind 2018 de planperiode af van het gemeentelijk rioleringsplan en/of water(taken)plan. Deze gemeenten moeten uiterlijk eind 2018 een nieuw, vastgesteld GRP hebben met een bijbehorend kostendekkingsplan. Het gaat om de gemeenten Deurne, Laarbeek, Gemert-Bakel en Helmond. De gemeenten Asten en Someren hebben recent een GRP verlengd of vastgesteld (met het oog op de komst van de Omgevingswet).

In 2018 zal daarom nog een project worden toegevoegd: het opstellen van een GRP/water(taken)plan voor de bovengenoemde 4 gemeenten. Asten en Someren participeren wel in het project voor het opstellen van nieuwe GRP's voor de 4 andere gemeenten vanuit kennisinbreng en kennisdeling.

In bijlage 3 is een factsheet toegevoegd voor dit project met een nadere toelichting.

### Positionering onderwerp klimaatadaptatie

Vanuit het procesmanagement zal het vraagstuk rondom de positionering van het onderwerp klimaatadaptatie ingevuld worden. Concreet betekent dit dat het onderwerp ondergebracht wordt bij het IGA en de verantwoording over voortgang ook via het IGA gestalte zal krijgen.

### Operationeel beheer en contracten

Tot slot zullen in 2018 ook een aantal onderhoudscontracten vanuit het operationeel beheer gezamenlijk aanbesteed worden. Ook deze projecten vragen tijd en inzet van de medewerkers.

### Communicatie

In de samenwerkingsstructuur zit ook een communicatiewerkgroep. Deze is een aantal keren in 2017 bij elkaar gekomen.

In de Stuurgroep van november 2017 is de wens uitgesproken om de communicatie over het onderwerp klimaatadaptatie (waaronder wateroverlast) Peelbreed en op een gestructureerde manier aan te pakken. Dit wordt nog toegevoegd aan de lijst van de in 2018 uit te voeren werkzaamheden.

### **Kennisdeling**

In de reguliere projectgroep-overleggen wordt voortdurend kennis gedeeld. Er worden documenten uitgewisseld waar anderen gebruik van maken, evenals bestuurlijke stukken zoals collegevoorstellen en raadsinformatiebrieven. Daarnaast worden zienswijzen op plannen van andere overheden zoveel mogelijk gezamenlijk opgepakt, waarbij één partij de trekkersrol vervuld. Er zijn een aantal keren in-company-cursussen en –bijeenkomsten georganiseerd, waarvoor brede belangstelling was. Het betrof onder andere:

- Cursus opleveringsinspecties (2015)
- Cursus be- en ontluchting (2015)
- Cursus BBV en financiering gemeentelijke watertaken (2015)
- Bijeenkomst 'regiegemeente' (2015)
- Cursus assetmanagement (2016)
- Cursus omgevingswet, gericht op de consequenties voor het waterdomein (begin 2017)
- Bijeenkomst Keur en Wijzer Onderhoud

Voor 2018 staan de volgende cursussen en workshops op de agenda:

- Voorbeelden klimaatstresstesten en landelijke standaard-stresstest voor zover op dat moment beschikbaar. Het gaat om wateroverlast, hitte en droogte.
- Cursus (opleverings)inspecties en RibX (opfriscursus)
- Cursus 'eisen aan riolering op het perceel'

De meerjarenplanning voor cursussen en workshops wordt regelmatig geactualiseerd en aangepast naar gelang de behoefte.

### **Leeswijzer bijlagen**

In bijlage 1 is de lijst met afgeronde projecten tot en met 2017 opgenomen en de geplande projecten door 2018. Deels betreft dit reeds opgestarte projecten die doorlopen in 2018.

In bijlage 2 is de stand van zaken opgenomen van de nog lopende projecten.

In bijlage 3 is de factsheet van het op te starten project GRP/water(taken)plan opgenomen. De meerjarenplanning voor de projecten is opgenomen in bijlage 4.

# Bijlagen



		Benchmark 2016	X	X	X	X	X	X		
		Uitrol BAW-monitor	X	X	X	X	X	X	X	
	Operationeel	Onderhoud straatkolken 2018 - 2021	X	X	X	X	X	X		
		Rioolreiniging en -inspectie 2018 - 2021	X	X	X	X	X	X		
		Relining programma 2016			X	X	X	X		
		Onderhoud gemalen Helmond en Gemert-Bakel 2018-2021			X	X				
		Onderhoud gemeentelijke gemalen via waterschap	X	X					X	

Gepland in		Projecten								
2018	Strategisch	Water in de Omgevingswet	X	X	X	X	X	X	X	X
		Opstellen GRP/water(taken)plan	(X)*	X	X	X	X	(X)*	X	
		Positionering klimaatadaptatie/ruimtelijke adaptatie	X	X	X	X	X	X	X	X
	Tactisch	Uitrol monitoringsplan grondwater	X	X	X	X	X	X	X	X
		Uitrol monitoringsplan waterketen	X	X	X	X	X	X	X	
		Uitvoeren klimaatstresstest PM, nog nader te bepalen								
		Opzetten communicatiestrategie Peelbreed	X	X	X	X	X	X	X	(X)
	Operationeel	Onderhoud drukrioolgemalen 2018-2021			X		X	X		
		Reinigen gemalen Gemert-Bakel en Helmond 2018-2021			X	X				
		Onderhoud gemeentelijke gemalen via waterschap (2e lijns)	X	X			X	X	X	
		Relining programma 2017								

(X)\* = Asten en Someren hebben een recent vastgesteld GRP, maar doen wel mee in het project voor kennisinbreng en -deling

## Bijlage 2 Stand van zaken lopende projecten

Deze evaluatie laat de stand van zaken zien voor de verschillende projecten, per november 2017.

Trekker	Project	Voortgang	(Aangepaste) planning
Aa en Maas	Uitrol monitoringsplan afvalwaterketen/stedelijk water	Gestart	Gereed medio 2019
Deurne	Organisatie onderhoud gemeentelijke hoofdrioolgemalen	Gestart, concept-overeenkomst is gereed. Asten komt als eerste. Daarna Someren en mogelijk Laarbeek	Gereed eind 2018
Helmond	Uitrol monitoringplan grondwater	Gestart	Gereed medio 2019
Helmond	Water in de Omgevingswet	Gestart, opdracht is verleend aan externe partij.	Gereed medio 2018
Asten	Incidentenplan riolering	Gestart, koepelplan is gereed. Gemeenten leveren nu detailgegevens aan	Medio 2018
Aa en Maas	Klimaatbestendige/klimaatinnovatieve Peel	Opgenomen in de Ruimtelijke Agenda van de Peel	PM

## Bijlage 3 Factsheets nieuwe projecten

Voor 2018 wordt er één nieuw project voorzien, het gezamenlijk opstellen van GRP's. De overige projecten in 2018 lopen door vanuit het voorgaande jaar.

Opstellen GRP/watertakenplan		
Doelen	<i>Kwaliteitsverbetering</i>	ja
	<i>Kennisdeling</i>	ja
	<i>Vermindering kwetsbaarheid</i>	ja
	<i>Kostenvermindering</i>	ja
	<i>Innovatie en nieuwe technieken</i>	mogelijk
Beschrijving	<p>Binnen het samenwerkingsverband Brabantse Peel moeten 4 gemeenten in 2018 hun GRP herzien danwel een nieuw GRP vaststellen. Het gaat om de gemeenten Deurne, Gemert-Bakel, Helmond en Laarbeek.</p> <p>De gemeenten Asten en Someren hebben recent hun GRP verlengd resp. een nieuw GRP vastgesteld.</p> <p>Het is belangrijk dat gemeenten een actueel, door de raad vastgesteld GRP hebben, om de volgende redenen:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Het is wettelijk verplicht om een actueel, vastgesteld GRP te hebben (art. 4.22 Wm)</li> <li>- In het GRP worden de gemeenlijke zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater uitgewerkt. Het geeft daarmee de beleidsmatige basis voor verdere maatregelen en acties voor invulling van die zorgplichten.</li> <li>- Het GRP dient als basis voor afspraken met het waterschap over riooloverstorten (het vervangt de oude Wvo-vergunning voor riooloverstorten)</li> <li>- Het GRP geeft voor de korte en middellange termijn de vervangingsplanning en het investeringsvolume dat vastgelegd wordt in de gemeentelijke begroting voor de planperiode.</li> <li>- Onderdeel van het GRP is het kostendekkingsplan, waarin het tariefvoorstel is opgenomen voor de rioolheffing gedurende de looptijd van het GRP.</li> </ul> <p>Bij bovengenoemde 4 gemeenten loopt het huidige GRP eind 2018 af. Dat betekent dat er voor eind 2018 een door de raad vastgesteld nieuw GRP moet zijn.</p> <p>De 4 gemeenten willen gezamenlijk een nieuw GRP laten opstellen. Het betekent dat relevante discussies gezamenlijk gevoerd worden, dat er kennisdeling plaatsvindt en dat weloverwogen keuzes worden gemaakt door de individuele gemeenten.</p> <p>Het gezamenlijk opstellen van een GRP betekent niet dat de GRP's van deze gemeenten identiek zijn. Waar mogelijk wordt het beleid gelijk geschakeld, daar waar lokale afwegingen gemaakt moeten worden is daar ruimte voor.</p> <p>De investeringsprogramma's en de kostendekkingsplannen worden sowieso per gemeente uitgewerkt in verband met de lokaal specifieke manier van financieren van de watertaken.</p> <p>De gemeenten Asten en Someren hebben weliswaar een recent verlengd/vernieuwd GRP, maar draaien volledig mee in dit project vanuit het oogpunt van kennisinbreng en kennisdeling. Dit geldt</p>	



	ook voor waterschap Aa en Maas. Het waterschap moet sowieso vanuit de wet betrokken worden bij het opstellen van het GRP (art. 4.23 Wm).	
Planning	<p>Het gezamenlijk opstellen van nieuwe GRP's vraagt een behoorlijke inzet. De planning is krap en er moet veel werk verzet worden. Voor het opstellen van kostendekkingsplannen heeft niet elke gemeente de benodigde kennis in huis. Daarom wordt uitgegaan van uitbesteding van de werkzaamheden.</p> <p>De globale planning is als volgt:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- December vaststellen inkoopstrategie door gemeenten</li> <li>- December opstellen offertevraag en uitnodigen bureaus</li> <li>- Januari offertes binnen, beoordelen en opdracht verlenen</li> <li>- Februari start uitvoering</li> <li>- Juni concept-versies van de GRP's gereed</li> <li>- Juni-augustus concept kostendekkingsplannen gereed</li> <li>- September definitieve versie GRP's incl. Kostendekkingsplannen gereed</li> <li>- Oktober-december besluitvorming bij gemeenten</li> </ul>	
Wie	Projecttrekker is de gemeente Laarbeek.	
Projectorganisatie	Deelnemers: alle gemeenten en waterschap Aa en Maas.	
Kosten en uren	<p>Voor de externe ondersteuning worden de volgende kosten ingeschat:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- 4 gemeenten opstellen GRP incl. kostendekkingsplan (voor 3 gemeenten, Deurne maakt een eigen kostendekkingsplan): 3x17.500,- en 1x12.500,- = 65.000,-</li> </ul> <p>Voor de uren wordt het volgende ingeschat:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Gemert-Bakel, Helmond, Laarbeek: elk 120 uur</li> <li>• Deurne: 150 uur (i.v.m. zelf opstellen kostendekkingsplan)</li> <li>• Projectleiding (Laarbeek): 40 uur</li> <li>• Asten en Someren: elk 30 uur</li> <li>• Waterschap Aa en Maas: 100 uur</li> </ul>	
Risico's	<ol style="list-style-type: none"> <li>1) Qua inhoud is er een relatie met het project "Water in de Omgevingswet". Dit project beoogt bouwstenen te ontwikkelen vanuit het waterdomein voor de instrumenten vanuit de Omgevingswet (visie, programma en plan). Het is belangrijk om duidelijk af te bakenen welke onderwerpen waar opgenomen worden, zodat er geen overlap ontstaat, maar ook geen leemtes.</li> <li>2) De planning moet scherp bewaakt worden. Er is weinig uitstel mogelijk i.v.m. de deadline voor vaststelling van het nieuwe GRP door de individuele gemeenteraden.</li> <li>3) Voor het kostendekkingsplan moeten gemeenten informatie aanleveren over de exploitatie en de vervangingsplanning. Hiervoor moet het beheersysteem actueel en op orde zijn.</li> </ol>	

# **Bijlage 4 Meerjarenplanning projecten**

Projecten	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019 - 2020	Asten	Deurne	Gemert- Bakel	Helmond	Laarbeek	Someren	Aa en Maas	Brabant Water	TOTAAL UREN	TOTAAL KOSTEN	
															2017	2017		
<b>AFGERONDE PROJECTEN</b>																		
2b	Organisatie onderhoud gemeentelijke drukrioolgemalen																	
6	Kolkenzuigen 2013-2016							D	D	T		D	D					
7	Rioolreiniging en -inspectie 2013-2016							D	D	T		D	D					
9a	Gezamenlijke aanschaf rioolinspectiemodule (RION)							D	D	D	T	D	D					
13	Renovatie- en reparatiebestek vrijvervalriolering								D	D		T	D					
16	Renovatie hoofdgemalen											D	T					
1	Opzet monitoringsplan afvalwaterketen / stedelijk water							D	D	D	D	D	D	D	T			
3a	Lozingen riolering buitengebied, aanpak handhavingsvraagstuk							D	D	T	D	D	D	D				
10	Gezamenlijk peilbuizenbeheer en grondwatermonitoringssysteem (opstellen meetplan)							D	D	D	T	D	D	D				
12	Renovatie- en reparatiestrategieën vrijvervalriolering							D	D	D	D	D	T					
20	Scenario-analyse ontwikkeling aanbod bedrijfsafvalwater en impact op RWZI							D	D	D	D	D	D	T				
22	Duurzame energie en grondstoffen							D	D	D	D	D	D	T				
23	Onderzoek Rioolvreemd water							D	D	D	D	D	D	T				
26a	Hydraulische berekeningen/maatregelen								D	D	T	D						
31	Benchmark riolering 2015-2016							D	D	D	D	D	D					
	Kolkenzuigen 2017-2019							D	D	T	D	D	D					
	Rioolreiniging en -inspectie 2018-2021							D	D	T	D	D	D					
<b>LOPENDE PROJECTEN</b>																		
1a	Uitrol meten en monitoren afvalwaterketen / stedelijk water							D	D	D	D	D	D	T		440	PM	
2a	Organisatie onderhoud gemeentelijke hoofdrioolgemalen							D	T			D	D	D				
15	Incidentenplan riolering							T	D	D	D	D	D	D		140	€	-
27	Water in de Omgevingswet							D	D	D	T	D	D	D	D	720	€	35.000
28	Communicatie (opstellen communicatieplan), uitvoering loopt langer door							D	D	D	D	D	D	D		140	€	21.000
33	Uitrol meten en monitoren grondwater							D	D	D	T	D	D	D	D	450	PM	
34	Klimaatbestendige Peel							D	D	D	D	D	D	T	D	0	€	-
<b>PROJECTEN 2018</b>																		
	Opstellen GRP's							D	D	D	D	T	D	D		710	€	65.000
	Onderhoud drukrioolgemalen										T	D	D					
<b>ONDERWERPEN 2019-2020</b>																		
26	BRP's, herberekeningen, inv. verhard oppervlak (eenduidige aanpak)							D	D	D	D	D	D	D				
29	Optimalisaties (o.a.emaal de Hutten)							D	D					T				
	Maaien van waterlopen, verwerking maaisel																	
	Rioolvreemd water																	
	Periodiek overleg projectgroep							D	D	D	D	D	D	D		350	€	-
	Procesmanagement en ondersteuning							D	D	D	D	D	D	D		600		
	Uren regieteam									D				D		100	€	-
	Out-of-pocket kosten							D	D	D	D	D	D	D			€	7.000
	<b>Totaal</b>															<b>3650</b>	<b>€</b>	<b>128.000</b>

 afgerond  
 (gepland) gereed  
 gestart  
 gestopt

 Trekker  
 Deelnemers